

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА
И ВАСПИТАЊА**

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

р.бр.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ФИНД ЧАСОВА			
		обрада	утврђ.	остало	свега
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	5	2	/	7
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	1	/	5
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	8	2	/	10
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	9	2	/	11
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (тема се реализује у оквиру сваког часа)	2	1	/	3
укупно		28	8	/	36

Кључни појмови: праисторија, ритуал, елементи музичког тока, удараљке, темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената, песма, нотни текст, свирање, стварање

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>– повеже различите видове музичког изражавања са друштвеноисторијским амбијентом у коме су настали</p> <p>– наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе;</p> <p>– уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси;</p> <p>– опише улогу музике у средњовековној Србији;</p> <p>– уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе;</p> <p>– издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима;</p> <p>– разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе;</p>	<p>ЧОВЕК И МУЗИКА (7)</p>	<p>Средњи век:</p> <p>Ранохришћанска музика.</p> <p>Византијско певање.</p> <p>Грегоријански корал.</p> <p>Рани облици вишегласја – мотет.</p> <p>Световна музика средњег века: трубадури, трувериминезенгери.</p> <p>Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији.</p> <p>Музика средњег века као инспирација за уметничку и популарну музику.</p> <p>Ренесанса</p> <p>Развој духовног и световног вишегласја.</p> <p>Мотет, миса, мадригал.</p> <p>Највећи представници ренесансне вокалне музике: Ђ. П. да Пале-стрина, О. ди Ласо.</p> <p>Инструментална музика ренесансе.</p>	<p>1. Компетенција за целоживотно учење</p> <p>2. Комуникација</p> <p>3. Рад с подацима и информацијама</p> <p>4. Дигитална компетенција</p> <p>5. Решавање проблема</p> <p>6. Сарадња</p> <p>7. Одговорно учење у демократском друштву</p> <p>8. Одговоран однос према здрављу</p> <p>9. Одговоран однос према околини</p> <p>10. Естетичка компетенција</p> <p>11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>	<p>- користити мултимедијалне садржаје;</p> <p>- упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања</p> <p>- бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту</p> <p>- наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање)</p> <p>- примена индивидуализоване наставе</p> <p>- примена демонстративне, дијалогске и текстуалне методе</p>

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Историја (развој друштва у средњем веку и ренесанси),

Ликовна култура (стилске одлике епоха и уметнички израз),

Српски језик и књижевност (трубадурска поезија и средњовековна књижевност),

Верска настава (духовна музика и црквене форме),

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА

АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

планира, припрема материјале, бира одговарајуће песме; мотивише; прати реализацију активности, демонстрира, вреднује

Слушају и препознају примере музике, описују утиске, уочавају разлике између духовне и световне музике, учествују у разговору и анализи, повезују музичке појаве са историјским и културним контекстом, изражавају запажања о карактеристикама епоха.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>– објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија); -технологија записивања, штампања нота; -извођачке и техничке могућности инструмената; – одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку; – опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;</p>	<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (5)</p>	<p>Инструменти са диркама: оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста. Народни инструменти.</p>	<p>1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учење у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>	<p>користити мултимедијалне садржаје; - применити различите методе и облике рада -долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -народне инструменте повезати са народном песмом одређеног краја - начин реализације часова прилагодити датом историјском периоду (игра улога, радионице, игровне активности) - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика</p>
<p>МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ</p>				

Историја (развој инструмената кроз епохе),
Физика (настанак звука и акустика),
Технологија и информатика (штампање и записивање нота)
, Ликовна култура (изглед и конструкција инструмената),
Верска настава (оргуље и духовна музика).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА

Објашњава врсте инструмената са диркама, демонстрира звук, пушта аудио-примере, показује слике и видео материјал, усмерава разликовање инструмената по звуку и изгледу, повезује инструменте са стиловима и епохама.

АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

Слушају и препознају инструменте, разликују их по звуку и изгледу, упоређују начине добијања звука, учествују у разговору, повезују инструменте са музичким стиловима и композицијама.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>– коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте ;</p> <p>– идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе;</p> <p>– уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике;</p> <p>– идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;</p>	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (10)</p>	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе. Певање песама у комбинацији са покретом. Свирање по слуху дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима.</p> <p>Свирање из нотног текста дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима</p> <p>Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<p>-користити мултимедијалне садржаје;</p> <p>-бирати пригодне музичке примере прилагођене узрасту и интересовању ученика</p> <p>- радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика</p> <p>-упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата, паноа и кратких записа</p>

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Историја (музика средњег века и ренесансе у друштвеном контексту),
Верска настава (православна и католичка духовна музика),
Ликовна култура (стилске карактеристике епоха),
Српски језик (изражавање утисака о слушаном делу), Информатика (слушање и истраживање музичких примера).

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА

Пушта музичке примере, усмерава ученике на уочавање извођачког састава и инструмената, поставља питања за анализу, упоређује стилове и епохе, подстиче повезивање музике са савременим примерима.

АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

Слушају и анализирају дела, препознају инструменте и саставе, пореде духовну музику различитих традиција, износе утиске, уочавају утицај старе музике на савремену.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈ Е	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГР АМА
---------------	--------------------------------------	-----------------	---	---

<p>– изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <p>– примењује правилну технику певања;</p> <p>– примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>– развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;</p> <p>– примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (11)</p>	<p>Певање по слуху самостално и у групи;</p> <p>Певање песама из нотног текста солмизацијом;</p> <p>Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем;</p> <p>Певање песама у комбинацији са покретом</p> <p>Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на Орфовим инструментима и/или на другим инструментима;</p> <p>Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста;</p> <p>Извођење дечјих, народних и уметничких игара;</p> <p>Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<p>користити мултимедијалне садржаје;</p> <p>- применити демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања</p> <p>- примењивати кооперативно учење</p> <p>- повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара</p>
---	------------------------------------	---	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ

Историја (музика старих цивилизација),
Физичко васпитање (покрет и игре),
Српски језик (изражајно певање и текст песама),
Ликовна култура (културни контекст и уметнички израз)

АКТИВНОСТИУНАСТАВНОМПРОЦЕСУ**АКТИВНОСТНАСТАВНИКА**

Демонстрира певање и свирање, усмерава извођење по слуху и из нотног текста, организује групни рад и музичке игре, коригује и подстиче правилан ритам и интонацију, повезује извођење са стилем епоха.

АКТИВНОСТУЧЕНИКА

Певају самостално и у групи, изводе ритмичке и мелодијске мотиве, свирају на инструментима, учествују у музичким играма и покрету, прате нотни текст и развијају музичку изражајност.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈ Е	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊАПРОГР АМА
---------------	----------------------------------	-----------------	---	--

<p>– користи обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;</p> <p>– комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>– учествује у креирању шк. приредби, догађаја и пројеката;</p> <p>– изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);</p> <p>– учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p> <p>– понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама;</p> <p>– критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље;</p> <p>– користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.</p>	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (3)</p>	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука.</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Стварање мелодије на задати текст.</p> <p>Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реконструкција музичких догађаја у стилу средњег века и ренесансе. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<p>-избор најупечатљивијих музичких примера</p> <p>-примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-удбеника...</p> <p>- ученици планиране стваралачке задатке реализују по слуху уз запис</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p> <p>-одабир информација које су у служби разумевања света музике</p>
---	--	---	--	---

МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ

Ликовна култура (уметничко изражавање кроз више медија),
Физичко васпитање (покрет и плес),
Српски језик (говорно и писано стваралаштво),
Информатика (ИКТ алати у стварању музике),

АКТИВНОСТИУНАСТАВНОМПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТНАСТАВНИКА

Организује креативне задатке, усмерава импровизацију и групни рад, подстиче коришћење различитих извора звука и ИКТ-а, прати и коригује рад ученика, повезује активности са школским приредбама и музичким бонтоном.

АКТИВНОСТУЧЕНИКА

Креирају музичке целине, импровизују гласом, инструментом и покретом, учествују у приредбама и пројектима, изражавају музички доживљај кроз друге уметности, користе ИКТ, поштују музички бонтон и уочавају утицај звука на здравље.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ И КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (<i>Правилник о оцењивању</i>)		Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време
<p>А) Степен оствареност и циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода</p>	<p>- Предмет Музичка култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.</p> <p>Критеријуми оцењивања Оцену одличан (5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. 	<p>-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - постигнућа ученика се могу оценити усменом провером, краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања -Главни критеријуми су начин ученичке партиципације у музичком догађају, односно да ли је у стању да прати музичко дело при слушању и како односно, да ли и како изводи и ствара музику користећи постојеће знање, степену ангажовања, уложеног труда, допринос ученика у</p>	<p>-Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање -Чек-листе са скалом процене -Протоколи посматрања -Упитници (за групни и рад у пару)</p> <p>- Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима)</p> <p>-Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени,</p>	<p>Белешке са часова</p> <p>Пресек стања по класиф. периодима</p>
<p>Б) Ангажовање ученика у настави</p>	<p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. 	<p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; 		
<p>В) Самосталност у раду</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. <p>Оцену довољан (2) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. <p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање. 	<p>складу са музичким могућностима</p> <ul style="list-style-type: none"> -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика -вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима 	<p>сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>-</p> <p>Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)</p>	
--	--	---	--	--